

Z A K O N
O INTERVENTNIH UKREPIH NA PODROČJU PLAČ IN PRISPEVKOV (ZIUPPP), sprejet dne 20. 3. 2020

Poudarki in povzetek:

1. Namen zakona

- ohranitve delovnih mest zaradi posledic epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (v nadaljnjem besedilu: epidemija),
- delno povračilo izplačanih nadomestil plače delavkam oziroma delavcem (v nadaljnjem besedilu: delavec) pri delodajalcih, ki jim začasno ne morejo zagotavljati dela zaradi posledic epidemije,
- povračilo nadomestil plače delavcem, ki zaradi odrejene karantene zaradi epidemije ne morejo opravljati dela,
- odlog plačila prispevkov za socialno varnost.

2. Upravičeni delodajalec

Gospodarska družba, zadruga ali fizična oseba, ki zaposluje delavce v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, ki:

- predloži **opis poslovnega položaja** zaradi posledic epidemije,
- na podlagi opisa poslovnega položaja ugotovi, da zaradi poslovnih razlogov začasno ne more zagotavljati dela **hkrati najmanj 30 % zaposlenih delavcev**, in odloči o napotitvi delavcev na začasno čakanje na delo,
- predloži **pisno izjavo**, s katero se zaveže ohraniti delovna mesta delavcev na začasnem čakanju na delu **najmanj šest mesecev** po začetku začasnega čakanja na delo,
- Za delodajalca, ki zaposluje le enega delavca, se šteje, da je delavec na začasnem čakanju na delo, če ugotovi, da iz poslovnih razlogov ne more zagotavljati dela za skupno najmanj 50 % delovnega časa delavca v posameznem koledarskem mesecu.

V kvoto 30% delavcev se ne všttevajo delavci **v času odpovednega roka**, ki jih ni dopustno napotiti na začasno čakanje na delo po tem zakonu.

3. Delnega povračila izplačanih nadomestil plače ne more uveljavljati delodajalec:

- dokler imajo delavci, napoteni na začasno čakanje na delo po tem zakonu, pri neenakomerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi delovnega časa **presežek ur** v referenčnem obdobju v skladu s tem zakonom ter se presežek ur z ustrezno neenakomerno razporeditvijo in začasno prerazporeditvijo delovnega časa lahko izravna
IZJEMA: razen če se iz objektivnega razloga na strani delavca presežka ur z ustrezno neenakomerno razporeditvijo in začasno prerazporeditvijo delovnega časa ne more izravnavati;
- **ki ne izpolnjuje obveznih dajatev** in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, ki jih pobira davčni organ, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan vloge znaša 50 eurov ali več. Šteje se, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz te alineje tudi, če na dan oddaje vloge ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne oddaje vloge;
- ki v zadnjih **treh mesecih** pred mesecem napotitve na začasno čakanje na delo **ni redno izplačeval plač oziroma prispevkov za socialno varnost**;
- če je nad njim uveden **postopek insolventnosti** po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje.

4. Obveznost posvetovanja s sindikati

Pred sprejetjem odločitve o napotitvi na čakanje vsaj 30% delavcev, se mora delodajalec, **posvetovati s sindikati pri delodajalcu**, ali če sindikata pri delodajalcu ni, s svetom delavcev. Če pri delodajalcu ni sindikata niti sveta delavcev, mora delodajalec pred sprejetjem odločitve obvestiti delavce na pri delodajalcu običajen način.

5. Časovna omejitev prejetja delnega prejemana povračila nadomestila

- največ **tri mesece**,
- v primeru karantene, prejema nadomestilo plače iz tega razloga za obdobje, za katero je bila odrejena karantena.

6. opis poslovnega položaja delodajalca

- navedbo vzrokov za napotitev na čakanje (poslovni razlog v skladu z ZDR-1),
- podatek o številu delavcev, ki jim delodajalec zaradi poslovnih razlogov začasno ne more zagotavljati dela,
- oceno poslovodstva o možnostih ohranitve delovnih mest.

7. Pravice in obveznosti delavcev

- pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z ZDR-1, za primerčasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga: **80% nadomestila**;
- enako v primeru karantene,
- obveznost, da se na zahtevo delodajalca vrne na delo,
- v času dopusta, so delavci upravičeni do nadomestila v skladu z ZDR-1.

8. Pisna napotitev delavca na čakanje

V pisnem napotilu določi **čas začasnega čakanja na delo**, možnosti in način poziva delavcu, da se predčasno vrne na delo, ter **višino nadomestila plače**.

9. Upravičenost do nadomestila plače traja najdlje do 30. septembra 2020.

10. Delavci s pravicami iz socialnih zavarovanj

- **Nadomestilo plače iz 7. tč., se ne izplačuje delavcem, ki so upravičeni** do odsotnosti z dela na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu ter do ustreznega nadomestila plače ali plačila prispevkov,
- Če je delavec upravičen do dela s **krajšim delovnim časom** in prejema delno nadomestilo na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ali je upravičen do dela s krajšim delovnim časom na podlagi predpisov o zdravstvenem zavarovanju ali starševskem varstvu, se nadomestilo plače v tem času izplačuje v **sorazmernem delu**, delavec pa zadrži pravico do prejemkov oziroma plačila prispevkov iz socialnih zavarovanj po navedenih predpisih, kot da bi delal.

11. Uveljavljanje pravice do delnega povračila nadomestila plače

Delodajalec uveljavi pravico do delnega povračila izplačanih nadomestil plače z **vlogo**, ki jo vloži v elektronski ali pisni obliki pri **Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje** (v nadaljnjem besedilu: zavod) v **osmih dneh** od napotitve delavca na začasno čakanje na delo, vendar najpozneje do 30. septembra 2020.

Delodajalec, ki je delavce na začasno čakanje na delo napotil pred uveljavitvijo tega zakona, lahko vloži vlogo v **osmih dneh od uveljavitve tega zakona**. V tem primeru se delno povračilo nadomestila plače izplačuje za čas začasnega čakanja na delo po uveljavitvi tega zakona.

12. Višina in izplačilo povračila izplačanih nadomestil plače

- Višina delnega povračila izplačanih nadomestil plače s strani Republike Slovenije znaša **40 % nadomestila plače** in je omejena z višino **najvišjega zneska denarnega nadomestila za primer brezposelnosti**,
- Izplačana nadomestila plač delavcev, ki zaradi odrejene **karantene** ne morejo opravljati dela, Republika Slovenija povrne **v celoti**.

13. Obveznosti delodajalca

- V času čakanja mora delavcem **izplačevati nadomestila plače** in poravnati **prispevke** za obvezna socialna zavarovanja,
- Ne sme začeti postopka **odpovedi pogodbe o zaposlitvi** ali odpovedati pogodbe o zaposlitvi delavcem iz poslovnih razlogov,
- Ne sme odrediti **nadurnega dela**, če to delo lahko opravi z delavci na začasnem čakanju na delo.

14. časovno uveljavljanje delnega povračila nadomestil plače delavcem

Delodajalec lahko pravico do delnega povračila nadomestil plače zaradi začasnega čakanja na delo uveljavlja **le enkrat** in največ za **tri zaporedne mesece**.

Upravičenost do delnega povračila nadomestil plače iz prvega odstavka tega člena lahko traja najdlje do **30. septembra 2020**.

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.